De som ble sendt tilbake

Lengeværende asylsøkere med endelig avslag

Denne rapporten handler om asylsøkere fra Etiopia med endelig avslag som er tvangsreturnert etter mange år i Norge. Det er flere enn etiopiere som tvangsreturneres, deres situasjon er ikke mindre krevende, men omtales ikke her.

Rapporten sendes regjeringen, politiske partier og media.

Yemanenettverket:

DEN NORSKE KIRKE
Trefoldighetskirken, freds- og forsoningskirken

Norges Kristne Råd

Mennesker i limbo

INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED & FRIHET

Norsk Folkehjelp

Solidaritetsungdom

Kia

Kristent Inter-kulturelt Arbeid

Rettferdighet i Asylpolitikken

Antirasistisk Senter

De som ble sendt tilbake

Lengeværende asylsøkere med endelig avslag

INNHOLD :

3 - Innledning

4 - Økt fokus på retur - flere tvangsreturneres

5 - Noen av de som ble returnert i 2024

5 - Tvangsretur til Etiopia

7 - Kritikk av praksis ved Politiets utlendingsinternat på Trandum

9 - Barnets beste

10 - Livet i Norge og livet etter tvangsretur

- Daniel, Sara og Ezana forteller sine historier
- Lemma Desta (NKR) forteller om Nagga

17 - Politisk ansvar

- Yemanenettverket stiller politiske krav
- Stopp tvangeretur av etiopiere
- Nye partiprogram
- Stortingspolitikere tar initiativ
- Politiske tiltak - til etterfølgelse?
- Sette en grense og gi grunnleggende menneskerettigheter

21 - En bedret situasjon for de lengeværende asylsøkerne med endelig avslag skulle være mulig!

Innledning

Yemanenettverkets rapport om de som ble sendt tilbake

Yemanenettverket er et nettverk på tvers av livssynsmessige og politiske skillelinjer.

Nettverket har navn etter Yemane Teferi, flyktning fra Eritrea, som døde på asylmottaket på Bømlo 8.januar 2016 etter 24 år i asylmottak i Sverige og Norge.

Nettverkets anliggende er i første rekke livssituasjonen for lengeværende asylsøkere med endelig avslag.

Denne rapporten handler om etiopiere som er tvangsreturnert til Etiopia etter mange år i Norge, de er asylsøkere som ikke har fått oppholdstillatelse. Det er flere enn etiopierne som tvangsreturneres, deres situasjon er ikke mindre krevende, men omtales ikke her.

I rapporten oppsummerer Yemanenettverket sine erfaringer fra møter med de som blir tvangsreturnert til Etiopia, og gjeldende asylpolitikk.

Mennesker i Limbo (MiL) har fulgt de det gjelder tett, kjenner mange av dem, kjenner deres hverdag.

Vi håper denne dokumentasjonen kan være til nytte, i sin helhet og/eller som utgangspunkt for leserinnlegg, kronikker og debatter. Det handler om å nå landets politikere og myndigheter med kravene om en mer human asylpolitikk.

Enkeltpersoner er omtalt ved fornavn, vi kjenner deres fulle navn.

Vi gjør oppmerksom på at noen data i rapporten allerede kan være foreldet.

Oslo 21. juli 2025

Tor B Jørgensen Trude Hellesø Marit Gjærum Audgunn Oltedal

MiL Oslo MiL Oslo IKFF IKFF

Yemanenettverket:

Mennesker i Limbo (MiL), Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF), Norges Kristne Råd (NKR), Rettferdighet I Asylpolitikken (RIA), Trefoldighetskirken/Freds- og forsoningskirken, Antirasistisk senter, Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA), Norsk Folkehjelp/Solidaritetsungdom

Økt fokus på retur – flere tvangsreturneres

«Retur er et sentralt virkemiddel for å nå et av hovedmålene for justissektoren om kontrollert og bærekraftig innvandring. Rask retur er viktig for å bevare tilliten til

asylsystemet og forhindre irregulær migrasjon. Retur av personer uten lovlig opphold bidrar også til å forebygge og bekjempe kriminalitet som sparer det norske samfunnet for store kostnader.» Justis- og beredskapsdepartementet Returstrategi 2025-2030

Retur inndeles i selvorganisert retur, assistert retur og tvangsretur. I returstrategien legges det til grunn «at muligheten for tvangsretur til et land påvirker motivasjonen til selvorganisert retur og til å søke om assistert retur til landet».

I vårt arbeid i Yemanenettverket erfarer vi at når lengeværende asylsøkere med endelig avslag blir værende, og det til tross for at de nektes grunnleggende menneskerettigheter så som helsehjelp, arbeid, utdanning og bolig, kan det være flere årsaker til det, ikke minst frykten for hva de risikerer i hjemlandet dersom de returnerer.

Tall fra UDI viser at det i desember 2023 satt 381 utenlandske borgere med utreiseplikt på norske asylmottak. I tillegg var det et mindre antall asylsøkere med utreiseplikt som oppholdt seg på ukjent adresse. 77 etiopiere med utreiseplikt bodde på asylmottak ved utgangen av 2023.

I februar/mars 2024 ble 21 etiopiske asylsøkere internert på Politiets utlendingsinternat på Trandum. De fleste som ble internert hadde vært i Norge i over 10 år eller lengre, en etiopier i 22 år. Blant disse var tre familiefedre med til sammen fem barn født i Norge. I 2024 ble 17 etiopiske asylsøkere med endelig avslag sendt ut av landet. Ifølge Politiets utlendingsenhet (PU) ble totalt 236 tidligere asylsøkere med endelig avslag returnert i 2024 .*)

*) https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/uttransporteringer/arsstatistikker-2012-24/uttransporteringer-2024.pdf

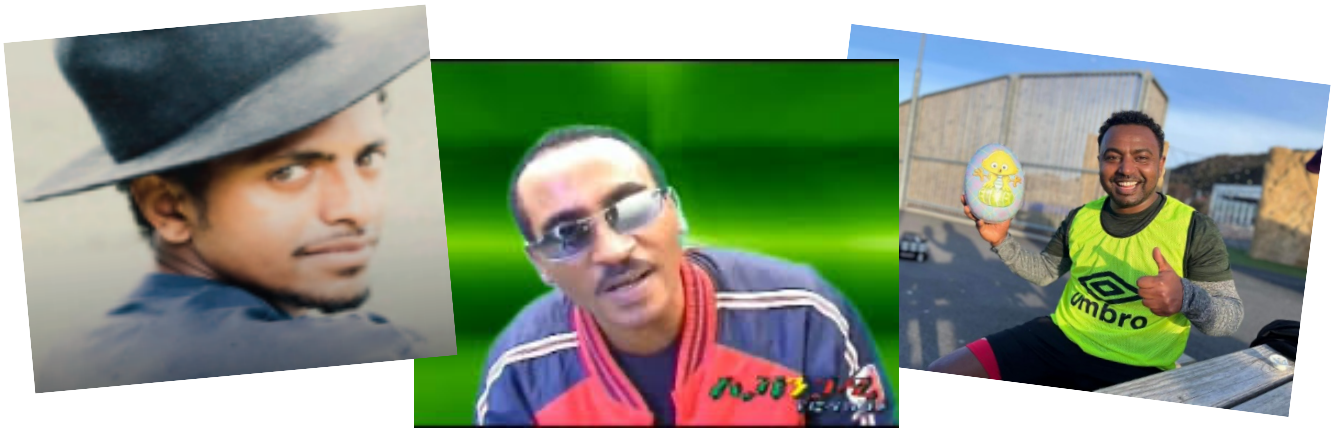

Noen av de som ble returnert i 2024

Samuel, spilte Gatefotball i Ålesund, 16 år i Norge. Alemayehu (Alex), musiker, 19 år i Norge. Dawit, 16 år i Norge. Daniel, 14 år i Norge. Ezana, far til Jerusalem 9 år, 22 år i Norge. Daniel, bussjåfør og far til tre barn, 16 år i Norge. Amha, 19 år i Norge. Mulalem, kom alene til Norge 15 år gammel, 16 år i Norge. Zerihun, stefar til en 16 år gammel gutt, 16 år i Norge. Shibeshi, 19 år i Norge. Sara, 20 år i Norge. Zinash, appellant i Heimdal kirke på Yemanedagen i 2023, 6 år i Norge. Nagga, bonde på Røros, 23 år i Norge

I perioden mars-mai 2025 er minst 17 nye etiopiere internert på Trandum. De kommer fra mottak på Setermoen (3), Løddingen (1), Melbu (2), Bodø (1), Trondheim (1), Otta (1), Tingvoll (3), Florø (2), Stord (2), Skien (1).

Lemma Desta/Norges Kristne Råd, Tor B Jørgensen/Mennesker i Limbo, Per Kristian Bandlien/sokneprest på Jessheim og en etiopisk pastor møtte 16 etiopiere på Trandum 2. påskedag. I et eget bygg i tilknytning til internatet ble det holdt et møte og en religiøs seremoni.

Tvangsretur til Etiopia

Over 30 land har signert en returavtale med Norge, man har en forpliktelse til å ta i mot egne borgere uavhengig av en returavtale, men en returavtale regulerer hvordan dette gjøres i praksis og vil ofte, men ikke alltid, medføre en smidigere prosess. Med en returavtale er det enklere for norske myndigheter å returnere borgere til dette landet når de ikke har rett til å oppholde seg i Norge. Avtalen omhandler ikke bare avviste asylsøkere, men alle borgere fra returavtale-landet som ikke oppholder seg lovlig i Norge.

Etiopia har tidligere nektet å ta imot tvangsreturer og få etiopiere med endelig avslag ble returnert. I 2012 inngikk Stoltenberg-regjeringa en returavtale med Etiopia, men bare en person ble returnert like etter at avtalen kom på plass. I 2019 ble avtalen fornyet. «Etiopiere er den største gruppen med endelig avslag i norske asylmottak. Denne returavtalen gjør det enklere å få returnert disse 230 menneskene tilbake til hjemlandet. Det er bra», sa daværende justisminister Tor Mikkel Wara (Frp) til NTB.

UDI og UNE stoppet alle tvangsreturer til Etiopia i 2021. Bakgrunnen var usikkerheten om den videre politiske og sikkerhetsmessige utviklingen i landet. «Situasjonen i Etiopia er svært kompleks og uoversiktlig med mange aktører, og det er stor usikkerhet rundt hvordan situasjonen i landet vil utvikle seg videre» (UNE). I 2022 begynte UNE igjen å behandle asylsaker etter at suspensjonen av utreiseplikta ble opphevet.

Klima- og miljøvernminister Andreas Bjelland Eriksen (AP) besøkte i februar 2024 Etiopia der han undertegnet en fornyet partnerskapsavtale med landet. «Målet med avtalen er at Norge skal støtte det afrikanske landet i arbeidet de gjør for å ta vare på de verdifulle skogsområdene sine» (Regjeringa.no). Etter å ha møtt representanter fra den etiopiske regjeringa presiserer miljøvernministeren at det er viktig å støtte den grønne utviklingen i landet.

Kort tid etter at skogavtalen med Etiopia ble undertegnet, ble 21 etiopiere internert på Trandum.

I en kommentar til Vårt Land 19. mars 2024 sier Jon Ole Martinsen i NOAS: «Det er grunn til å tro at etiopiske styresmakter er blitt minnet om at de har en returavtale med Norge». Martinsen mener det er svært problematisk å tvangsreturnere etiopiere nå. Flere kan ha en politisk profil som gjør det vanskelig å vende tilbake til Etiopia etter mange år i Norge. Andre kommer fra områder der det er væpnet opprør.

NOAS får støtte fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) som fraråder enhver retur til områder som er berørt av de pågående konfliktene og dermed til internflukt i landet. Etiopia har flere millioner mennesker som på grunn av konflikt er drevet på flukt. Oromo-provinsen er et av de mest konfliktfylte områdene i Etiopia.

I en rapport utarbeidet for NOAS i 2025, beskriver Terje Østebø, professor ved institutt for religion og Afrika-studier ved University of Florida, situasjonen i Oromia-provinsen slik: «Det er ikke bare de som kritiserer myndighetene som risikerer reaksjoner, men alle som mistenkes for å støtte frigjøringshæren i Oromia».

Flere etiopiere med tilknytning til Oromia har saken sin til behandling i rettssystemet gjennom Advokatfirmaet Scherven Hansen og NOAS sitt domstolsprosjekt.

Amnesty skriver i en rapport at hæren har henrettet sivile flere steder i landet. De har blant annet dokumentert seksuell vold, overgrep og krigsforbrytelser utført av Tigray-opprørere i Ahmara-regionen. Gerald Folkvord i organisasjonen sier til Vårt Land i februar

2022: «Til tross for at rapporten avdekker svært brutale overgrep, gir den ikke grunnlag for å si at Tigray-styrkene er verre enn den etiopiske hæren, seksuell vold er våpen som brukes av begge sider og gjerne i sammenheng med terror aksjoner».

«Konflikter, tørke, økonomiske kriser har økt sulten i Etiopia. Over ti millioner mennesker står overfor sult og underernæring. Humanitære behov i landet øker også på grunn av konflikter i nabolandene», skriver FNs matvareprogram (WFP) i en pressemelding. 3,5 millioner mennesker er internt fordrevne. Etiopia blir også av flere humanitære organisasjoner plassert blant de mest alvorlige humanitære krisene i verden. Bare Kamerun har flere mennesker som trenger akutt nødhjelp. Over 2 millioner mennesker var på flukt i Etiopia ved slutten av 2024, de fleste i regionene Oromia og Amhara. Krisene i landet skyldes blant annet kamphandlinger, vold, flom og tørke, ifølge en ny rapport fra Flyktninghjelpen, som mener det er manglende internasjonal engasjement for det som skjer i Etiopia, og at situasjonen får lite omtale i media.
Flyktninghjelpen/Vårt Land

I midten av januar 2024 møtte tidligere justisminister Emilie Mehl (Sp) den etiopiske utenriksministeren, representanter fra Den afrikanske union, IOM (International Organization for Migration) og UNHCR (FNs høykommissær for flyktninger) i Addis Abeba. Justisdepartementet bekrefter at tema for besøket blant annet var tvangsretur av etiopiere med endelig avslag. I en pressemelding skriver departementet at «Etiopia har sendt flere ID-delegasjoner til Norge for å legge til rette for retur. Mehl ba blant annet om effektivisering av rutinene ved ID-avklaring, kortere saksbehandlingstid og at norske representanter med tolk kan være til stede under delegasjonsbesøket».

Kritikk av praksis ved Politiets utlendingsinternat på Trandum

«Vi trenger beskyttelse, og ikke den umenneskelige behandlingen som internering og tvangsutsendelse medfører. De arresterer og tvinger oss ut som kriminelle. Dette setter oss, våre familier og barn i en ekstremt stressende og uholdbar situasjon.» Åpent brev til myndighetene, underskrevet av 19 internerte etiopiere i april 2024.

Avhørspraksisen har fått sterk kritikk fra Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet. De skriver i sin årsmelding for 2024: «Tilsynsrådet har i 2024 blitt kjent med at en delegasjon fra etiopiske myndigheter har hatt avhørslignende møter med internerte på Trandum. I korrespondansen med Politiet utlendingsenhet har politiet bekreftet at internerte på utlendingsinternatet pålegges samtaler med utenlandske delegasjoner, uten at norsk politi, tolk eller advokat er til stede. Å bringe den internerte i direkte kontakt med sitt hjemlands myndigheter utfordrer vernet mot 'non refoulment' (vern mot utsending). Tilsynsrådet er dypt bekymret for at PU og POD tillater en praksis som i realiteten også innebærer at de internertes rettsikkerhet er ikke-eksisterende.

Praksisen må anses som ulovlig, og det bes om at slike møter ikke aksepteres i fortsettelsen».

Tilsynsrådet skriver i en kronikk i Aftenposten 6. januar 2025 at menneskerettigheter brytes: «En rutinemessig og ulovlig innlåsingspraksis, uforholdsmessige kroppsvisitasjoner og unødvendige begrensninger i retten til privatliv og kommunikasjon er bare noen av problemstillingene tilsynsrådet stadig løfter fram». Tilsynsrådet kaller det en «menneskelig kollaps på Trandum».

«For etiopierne på Trandum er det uforståelig at Norge selger seg selv som humanitær aktør i verden, men unnlater å vise humanitet hjemme», sier Lemma Desta, migrasjonsrådgiver i Norges Kristne Råd til Vårt Land.

Mads Andenæs, jussprofessor beskriver utlendingsinternatet på Trandum som «Norges Guantanamo». «Vi har laget et juridisk hull der vanlig rettsgarantier ikke gjelder», sier han til Klassekampen 25. november 2024.

I et brev til «Jonas og Trygve» 13. desember 2024, skriver Biskop emeritus/styreleder i Mennesker i Limbo, Tor B Jørgensen: «Vi vil gjøre en forskjell i verden. Norge skal bidra til sterkt internasjonalt samarbeid og en verdensorden basert på folkeretten. Norge skal vise solidaritet med mennesker i nød. Når dette omgjøres til det som av og til omtales som «streng og rettferdig» asylpolitikk, forsvinner dessverre fort både rettsikkerhet, solidaritet og medmenneskelighet».

Røde Kors, som jevnlig besøker internatet på Trandum, kommer også med kritikk av avhørspraksisen i sitt høringssvar til Kommunalkomiteen på Stortinget: «Våre frivillige opplever at det skapes stor fortvilelse, frustrasjon og redsel blant de internerte når utenlandske delegasjoner gis tilgang til å gjennomføre intervjuer uten tolk, advokat eller norsk politi er til stede».

Flere vi har snakket med på utlendingsinternatet bekrefter dette. En av dem er 44 år gamle Nagga som flyktet fra Etiopia i 2002 og som i mange år har drevet egen gård i bygda Høsøen i Røros kommune. Han forteller at det var skremmende da delegasjonen fra Etiopia oppsøkte han på internatet etter at han nektet å bli avhørt. «De oppsøkte meg på cella, trengte seg på og var svært truende».

Mange enkeltmennesker, politikere, organisasjoner og biskoper har engasjert seg sterkt i etiopiernes situasjon. Flere har sendt brev til regjering og folkevalgte om behandlingen av lengeværende asylsøkere på Trandum.

Birgit Oline Kjerstad (SV) ba tidligere justisminister Mehl komme og si hva hun vil gjøre med rettssikkerheten til de internerte: «Skal ikke advokat få være til stede under avhør, som for andre mennesker?»

Støtte har også kommet fra stortingsrepresentantene Dag Inge Ulstein (Krf) og Tobias Drevland Lund (Rødt). I november 2024 fremmet Rødt, MDG, KrF og SV et

representantforslag hvor de ber regjeringa stanse tvangsreturer inntil den ulovlige praksisen med tvungent fremstilling for utenlandske delegasjoner på Trandum, opphører. Forslaget fikk ikke flertall i Stortinget.

Mehl har nektet innsyn i returavtalen mellom Norge og Etiopia, hun sier det er en hemmelig avtale som blant annet kan skade tillitsforholdet mellom stater hvis den blir offentliggjort. Advokat Andre Møkkelgjerd i advokatfirmaet Sulland fikk ikke være til stede da internerte på Utlendingsinternatet ble intervjuet av delegasjonen. I april 2024 sendte advokatfirmaet klage til Sivilombudet.

Regjeringen har ute til høring forslag til endringer i utlendingslovens §107 og forslag til ny utlendingsinternatforskrift. De har ikke tatt med forslag om rettigheter og lovregulering mht tvungen fremstilling for utenlandske delegasjoner .

https://www.sivilrett.no/tilsynsradet-for-tvangsreturer-og-utlendingsinternatets-arsmelding-returgruppen

Barnets beste

«*8 år gamle Jerusalem gråter og forstår ikke hvorfor pappa skal sendes ut av landet*».

Som nevnt har flere av de returnerte etiopierne familie og barn som er født i Norge. I 2022 la Baumannutvalget, oppnevnt av Solberg-regjeringa i 2021, fram en rapport som skulle se på utvisningspraksis i saker som berører barn. Et samlet utvalg mente det var behov for å justere regelverket i henhold til barnets beste. «Dersom familier med små barn ikke kan utøve familielivet i den utvistes hjemland og en langvarig splittelse dermed blir resultatet, bør ikke utvisning skje, men heller erstattes med alternative sanksjoner». Til Klassekampen 29. februar sier Elisabeth Baumann: «Atskillelse mellom foreldre og barn kan, som konsekvens av relasjonsbrudd og tap av omsorgspersoner medføre risiko for psykisk skade hos barnet».

FNs barnekomite har også pekt på at små barn, særlig de under åtte år, er spesielt sårbare for de negative konsekvenser av atskillelse fra foreldre.

8. mai 2024 kom en ny instruks fra Justisdepartementet til UDI og UNE om midlertidig stans i behandlingen av utvisningssaker som berører barn. Instruksen ble sendt i påvente av nye regler. NOAS uttrykker i rapporten «Rikets tilstand på asylfeltet 2024 - Barns rettigheter» bekymring for at instruksen i enkelte tilfeller tolkes på en måte som ikke er i tråd med Baumannutvalgets anbefalinger. «Selv om det er et skritt i riktig retning, kan det resultere i en strengere praksis enn det Baumannutvalget foreslo», ifølge NOAS.

I en kronikk i Klassekampen 18. mai 2024 skriver advokatene Jonathan Leifsson de Lange og Sunniva Yde Aksnes: «Ett av kravene for at utvisningsvedtaket skal stanses er at det ikke må foreligge «uoverstigelige hindringer» mot å fortsette familielivet i hjemlandet til den utviste forelderen. Allerede her settes det en høy terskel for å velge bort utvisning

til fordel for tilleggstid, da det etter vår erfaring skal mye til før dette vilkåret er oppfylt». Advokatene mener familiesplittelsene fortsetter og at en vagt formulert instruks gjør at de likevel blir det.

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/rapport-om-behandling-av-utvisningssaker-som-berorer-barn/id2900290/

Livet i Norge og livet etter tvangsretur

I møte med lengeværende asylsøkere må en konstaterer at denne gruppen frarøves grunnleggende menneskerettigheter så som retten til helsehjelp, retten til arbeid, utdanning og bolig. De ser ingen fremtid , de lever hele tiden i frykt for å bli sendt ut av landet; de lever et liv i limbo.

«**Situasjonen** *er opprørende. Etter retur har flere fått problemer med å få etiopisk ID og lever som «papirløse». Hvilket ansvar har norske myndigheter for hva som skjer med de returnerte etter at de er sendt tilbake til landet de flyktet fra?»* Tor B Jørgensen, Mennesker i Limbo

Etiopiere i Norge og i Etiopia forteller at de frykter den økende volden og at væpnede konflikter skal utvikle seg til en borgerkrig i landet.

Yemane-nettverket har fulgt flere av de returnerte etiopierne det siste året, de fleste bor nå i Addis Abeba eller i utkanten av hovedstaden.

De vi har snakket med beskriver landet som utrygt, uoversiktlig og at prosessen med å få ID-kort tar lang tid. Det er vanskelig å klare seg uten økonomisk hjelp. Mange grenseoverganger mellom regionene er stengt, folk er redde for kidnapping og voldtekt. Krigshandlinger oppleves nært, og de forteller om vilkårlige drap flere steder i landet.

Vi lar noen av de som er sendt tilbake, fortelle sin egen historie, Nagga er det fortalt om i media flere ganger. Disse fortellingene vil mange asylsøkere kjenne seg igjen i.

«*Tvangsutsendelse av asylsøkere til Etiopia er en svært brutal avgjørelse av norske myndigheter. Det som skjer i Etiopia nå er brudd på menneskerettighetene, det er manglende sikkerhet og folk lever utrygt utenfor de store byene»* Meseret (lengeværende asylsøker i Norge)

Daniel, 42 år, familiefar og bussjåfør, 16 år i Norge

Daniel forteller:

26 år gammel kom jeg til Norge. I mange år jobbet jeg som bussjåfør i Oslo før jeg mistet

oppholdstillatelsen. Jeg var hjemme da politiet kom på døra for å hente meg. I over en time ransaket de boligen. De tok bilnøklene, dokumenter og 93 000 kroner, sparepenger jeg hadde liggende i tilfelle noe skulle skje. Jeg har alltid jobbet og klart meg godt økonomisk. ID-koordinatoren på Trandum lovet å ta kontakt med politiet angående pengene, men jeg er redd jeg aldri får de tilbake.

Selv om jeg den siste tiden i Norge ikke bodde sammen med de tre barna mine hadde vi daglig kontakt og jeg fulgte godt opp både barnehage og skole. Nå har jeg fått to års innreiseforbud og min eneste kontakt med familien er på WhatsApp. Barna gråter og sier de savner meg, særlig den yngste på tre år som jeg hentet i barnehagen hver dag. Hun er sjalu på de andre barna i barnehagen og sier: «Jeg har også en pappa».

Min situasjon er vanskelig i Etiopia. Jeg ble fengslet i to uker på flyplassen. De spurte: «Hvor skal du, hvem er du? Vi har ikke fått noe beskjed eller informasjon om deg». På flyplassen ble jeg behandlet som en kriminell, akkurat som på Trandum. Jeg ble låst inne og fire ganger ble jeg slått av politiet. Jeg fikk nesten ikke mat i den tiden jeg var der. De sa: «Han har ikke lov til å bo i dette landet, han mangler legitimasjon». Til slutt betalte jeg 100 dollar for at de skulle løslate meg, penger som jeg hadde fått fra norsk politi på flyplassen.

Etter at jeg ble løslatt oppsøkte jeg ARRA (Administration for Refugee & Returnee Affairs). De fleste som hadde kommet fra Norge hadde fått hjelp og penger fra ARRA, men jeg sto ikke på deres liste. De sendte meg videre til migrasjonskontoret, som heller ikke kunne hjelpe meg til tross for at jeg hadde reisedokument/Laissez-passer. «Vi vet ingen ting, det kommer mange fra alle europeiske land og etiopiske myndigheter vet ikke at du er her», fortalt de meg.

Nå leier jeg et rom hos en venn, jeg sliter med å skaffe penger til det aller nødvendigste. Jeg vurderer, som eneste utveg, å selge klærne mine og telefonen. Min familie i Etiopia bor langt unna hovedstaden, jeg må ta fly for å komme dit. Det er helt umulig for meg i den situasjonen jeg er i nå. Uten legitimasjon er det farlig å være ute i byen. Ofte ser vi 200-300 soldater med pistoler i gatene. Noen soldater kjører rundt i biler, det sitter også soldater oppe på taket. Det føles svært ubehagelig og utrygt.

Februar-mars 2025: Nå er jeg i en svært vanskelig situasjon. Jeg har vært fengslet i flere uker, fengselet ligger ca. 44 km utenfor Addis Abeba. Det er vanskelig å prate og de tok mobilen min. De sier: «Hvorfor snakker du på andre språk?» Det er veldig mange folk, 60-70 personer i samme rom og alle sover på gulvet uten tepper. De sanitære forholdene er dårlige, vi har bare et WC i hjørnet av cella og den sterke varmen er uutholdelig. Vi får en luftetur tre ganger om dagen. Jeg nektes fortsatt ID-kort. «Du har permanent opphold i Norge, hvorfor har du kommet tilbake til Etiopia, har du gjort noe galt i Norge?» sier de. Politiet forsøkte også å kjøre meg til den kenyanske grensa, men ble nektet å komme inn fordi jeg manglet papirer og pass. Jeg er tilbake i fengselet, en politimann har lovet å hjelpe meg mot betaling. Politimannen skal kjøre meg til kommunen/bydelen hvor jeg er

født og mine foreldre bor, bydelskontoret kan utstede nasjonalt ID-kort. Alle fødselsattester ligger der.

Jeg sover fortsatt på papp, jeg har ikke klær og vi får ikke dusje. Det er en veldig vond lukt i cella og regnet kommer inn. Heldigvis har jeg jevnlig kontakt med barna mine. Utenfor cella hører jeg skuddvekslinger om natta, det er mye uro. Jeg klarer ikke dette livet.

April-mai 2025: Selv etter gjentatte forsøk oppnår vi ikke kontakt med Daniel.

Sara, 42 år, 20 år i Norge, bodde på asylmottak i Trondheim

Sara forteller:

Jeg har det etter forholdene «bra». Men pengene jeg fikk fra politiet på flyplassen i Addis Abebaer snart brukt opp. Alt er dyrt i Etiopia; mat, klær og medisiner. Den første tiden bodde jeg på hotell. Nå bor jeg privat, men det koster også mye. Det er vanskelig å finne et billig sted å bo.

Jeg oppsøker ofte kirker og får støtte fra en kristen menighet, men de har ikke mulighet til å hjelpe meg økonomisk. Trenger jeg helsehjelp og en god lege må jeg oppsøke private helsetjenester og det har de færreste råd til. Jeg har vært heldig og fått både ID-kort (også digitalt) og bankkort, flere som er i samme situasjon sliter med det. En annen asylsøker som ble returnert fra Norge allerede i april, lever fortsatt som «papirløs».

Jeg har nesten ingen familie i Etiopia, min eneste søster bor to timers kjøring unna. Hun har egen familie og kan ikke besøke meg så ofte. Jeg leier en bolig ca. en time fra Addis Abeba, men området er ikke et bra sted å bo. Jeg er ofte redd og gråter hver dag.

Mange tror jeg har mye penger fordi jeg har bodd lenge i Norge. Arbeidsledigheten i Etiopia er stor og det er spesielt vanskelig for ungdom å skaffe seg jobb. De benytter seg av de få mulighetene som finnes og mange forsøker å selge ting på gata. Det er ulovlig og politiet kommer om kvelden for å jage dem bort. Det er mye lovbrudd og mange stjeler for å skaffe seg penger til mat. Politiet forsøker å passe på, men klarer ikke å ordne opp i all kriminaliteten. Politiet sier jeg må ringe hvis det er noe alvorlig som skjer, men jeg føler meg fortsatt utrygg.

Livet er vanskelig for de fleste i Etiopia. Krigen oppleves nært selv om urolighetene er 8-10 timer unna der jeg bor. Noen ganger hører jeg også skudd. Jeg er veldig redd for krig og jeg er ikke vant til bråk. En dag hørte jeg på nyhetene at noen ville «kaste ut» statsministeren, folk er lei og vil ikke ha mer krig. Mange ønsker en ny, en statsminister som er der for alle. Nå er det bare noen privilegerte som får de «fine» jobbene eller får mulighet til utdanning. Jeg har bodd i et rolig land og har ikke opplevd vold på nesten 21 år. Jeg savner det gamle livet mitt. Vennene mine, kulturen og tryggheten. Hjertet mitt er i Norge.

Mai 2025: Situasjonen i Addis Abeba er ikke bra, vi ser og hører at politiet slår ungdom. Det er mye stjeling og vi er stadig redd for å bli truet med kniv. Vi må være hjemme til kl. 20 etter kl. 22 kan vi ikke gå ut. Tidlig på morgenen er det også farlig å være ute. Folk mangler respekt, hvorfor slår de? Jeg er redd for å bli lurt, kan ikke stole på noen. Jeg blir nervøs og redd. Dette er en dårlig stat, ingen kontrollerer og prisene går opp hele tiden.

Ezana, 22 år i Norge. Far til en 9 år gammel datter

Esana forteller :

Jeg bodde 22 år i Norge før jeg ble tvangsreturnert, Norge er hjemlandet mitt nå. Det er der jeg har venner, familie og nettverk. I flere år var jeg tilknyttet en kristen menighet, forkynnelse av guds ord er viktig for meg. En gang traff jeg statsminister Jonas Gahr Støre. Jeg fortalte ham om min vanskelige situasjon, han lyttet og virket interessert.

Selv om jeg ikke fikk lov til arbeide og tjene penger, forsøkte jeg å gjøre nytte for meg i samfunnet. Jeg tok små arbeidsoppdrag rundt omkring, en gang fikk jeg bo på et lite småbruk i nærheten av Oslo. Jeg bidro med vedhogst, snømåking, snekring og reparasjoner for mannen som eide stedet. Jeg fikk leie et rom hos ham og jeg klarte meg bra.

Det viktigste for meg er min datter, jeg hentet henne hver dag etter skolen. Nå har jeg ikke sett henne på over ett år og jeg savner henne veldig. På Trandum fikk hun besøke meg to ganger. Første gangen klarte jeg ikke å fortelle henne hvorfor jeg måtte være der. Andre gangen klarte jeg å fortelle henne det, men da ville hun ikke slippe taket i meg. Hun er bekymret og spør mye. Det er vanskelig for henne å forstå hvorfor jeg ble sendt ut av landet. Jeg har fått høre at det ikke går så bra på skolen, men vi snakker ofte sammen på telefonen. Hun sier alltid: «Pappa, når kommer du tilbake?»

Jeg har bare en datter, hun betyr alt for meg. Hun trenger meg og jeg trenger henne. I Addis Abeba er livet vanskelig. Jeg har ikke jobb, jeg har ingen ting. Jeg fikk noe støtte fra ARRA (Administration for Refugee & Returnee Affairs), ca. 3000 norske kroner. Men pengene varer ikke lenge, alt er dyrt i Etiopia og det er mye korrupsjon.

Det tok lang tid, men nå har jeg endelig fått ID-papirer. Jeg bor sammen med min søster som hjelper meg med litt penger. Hun bor egentlig i USA, men kom tilbake til Etiopia for å hjelpe meg.

Det oppleves utrygt å kjøre 5-6 kilometer utenfor Addis Abeba. De jeg snakker med forteller at det er kamper og krig over alt i landet, særlig i regionene Amhara og Oromia. Jeg ser mye fattigdom og kaos, og det er vanskelig å skaffe nok mat. Gamle venner har kontaktet meg og jeg forsøker å gå i kirka hver søndag. Jeg treffer mange etiopiere som har blitt returnert fra andre land, de sier det er flere tusen. De kommer fra hele Europa, særlig fra land som Frankrike, England, Tyskland, Sverige, men også fra USA. Noen ganger hører jeg norsk på gata, og jeg har møtt flere kjente som ble returnert fra Norge i midten av mai. Men det er ingen som har bodd så lenge i Norge som meg, 22 år er lang tid. Savnet av min datter er verst, men jeg kan ikke gjøre noe. Jeg må akseptere situasjonen.

Det er vanskelig for meg å fortelle om alt på telefonen. Jeg kan ikke si så mye om min situasjon, jeg er redd for å bli involvert i politiske spørsmål.

Nagga's tragisk liv, flukt og kamp, 23 år i Norge

Lemma Desta (NKR) forteller:

Nagga er født og oppvokst i Bahirdar i Amhara regionen i Nordvest-Etiopia, under Derg-regimet, et marxistisk-leninistisk regime (1974-1991). Hans far var utdannet blant annet i Øst-Tyskland og hadde en myndighetsposisjon i regimet. Han var blant de øverste lederne i utdanningsadministrasjonen i regionen. Når krigen rykket nærmere hjembyen Bahirdar rundt 1989-1990, var familien urolig for represalier dersom regimet skulle kollapse. På denne tiden opererte ulike politiske motstandsbevegelser i området. Mange unge menn sluttet seg til disse bevegelsene. EPRP (the Ethiopian people's revolutionary party) var en av de motstandsbevegelsene som etablerte seg sterkt i Amhara regionen og kjempet mot både marxistene og de vestlig støttet opprørsbevegelsene (også TPLF) fra nord. Det var en forvirrende og skummel tid. Med oppvekst i et område med en sterk patriotisk tradisjon, var Nagga, i ganske ung alder, fristet til å være med de eldre guttene til EPRPs militærleir. I skogen fikk han være med på ideologisk- og militær opplæring, og fungere som hjelpegutt for de eldre ungdommene i deres kampforberedelser. Han hjalp til med å vise filmer til nye rekrutter. Alt dette foregikk uten at foreldrene hjemme visste hva han drev på med. Slik politiske innblanding var risikabel, men også fristende og spennende for unge Nagga.

Etter hvert forverret krigssituasjonen i området seg, og i februar 1991 tok TPLF kontroll over hjembyen Bahirdar. Nagga fikk se faren sin bli arrestert, han fikk aldri se faren sin igjen. Noen få år senere fikk han høre at faren døde i fengselet. Etter noen mislykkede forsøk på å bidra militært som budbringer i tjeneste for motstandsbevegelsen, rømte Nagga til Khartoum, Sudan. I Sudan ble han registrert som mindreårig flyktning (rundt 12/13 år) hos UNHCR. Rømmingen fant sted etter at han hadde sett en dramatisk og traumatiserende voldelig hendelse, likvidering av personer han hadde samarbeidet med.

I stedet for å vente på overføringsflytting enten til USA eller Israel, dro han videre fra Khartoum til Port Sudan. Denne flukten skyldes ikke minst redsel for spionasje fra det daværende TPLF regimet i Etiopia. I tillegg fikk han råd om å dra til Port Sudan hvis han var dyktig til å svømme, noen mente det var enklere å reise videre til Europa fra Port Sudan siden det kom mange container- og kargobåter fra hele verden dit. Ung og på flukt unnlater Nagga å vurdere forslaget kritisk. Han dro til Port Sudan. I Port Sudan levde han som gategutt i håp om å komme med på en av de store kargobåtene. Han prøvde å bli blindpassasjer på båter med dansk, svensk eller norsk flagg. Han prøvde mange ganger. Noen ganger ble han arrestert og fikk arbeidsstraff fordi han var ung. Etter gjentatte forsøk, måtte han tåle pisking etter sharia-loven.

Etter en stund i Port Sudan, hørte Nagga at Libya var et bedre sted å dra til Europa fra. Så han dro videre til Tripoli. Ved ankomsten i Libya fikk han byttet navn og han fikk lokale identitetspapirer. Han byttet ut sitt kristnet etternavn med et muslimsk navn. Han ble Nasser Hassen. Tripoli var et relativt bedre sted å etablere seg. Nagga fikk jobb, og nye venner. Livet var greit i ca. 5 år, men i år 2000 endret situasjonen seg, da det oppstod opptøyer i Tripoli. Libyerne begynte å drepe afrikanere, og Nagga følte seg ikke trygg lenger der. Da begynte han å tenke på å reise til et tryggere sted. I Libya hadde Nagga opparbeidet seg kapital. Et Etiopia under TPLF regimet var det uaktuelt å returnere til, så han valgte å prøve et trygt liv i Europa i stedet. Han betalte mye penger til folk som skulle hjelpe ham å komme til Europa. Slik klarte han å fly fra Tripoli via Sverige til Norge høsten 2002.

Uten kunnskap om rettigheter, ankom han Norge i håp om å få internasjonal beskyttelse. Han søkte asyl i 2002 og fortalte alt sant om seg selv og sin sak ved asylintervjuet hos UDI tre uker etter ankomsten. Intervjuet fant sted via tolk. Dermed fikk Nagga begrenset mulighet til å fortelle hele sin flukthistorie grundig. For eksempel var intervjueren mer interessert i Naggas kunnskap om det politiske partiet EPRP enn Naggas flukthistorie. Det er viktig å huske at Nagga flyktet i ung alder og uten stor kunnskap og kompetanse til å fortelle om partiets ideologi, strukturer og politiske prosesser. Han fortalte om hendelsesforløpet i sitt liv og sin flukt. I ettertid fikk han lese intervjudokumentet som ble brukt av asylmyndighetene til å avslå søknaden hans. Asylavslaget og

klageprosessen ballet på seg fra avslag til avslag uten at han maktet å få oversettelsen rettet.

Når Nagga innså at det ikke var mulig å bli hørt av norske asylmyndigheter særlig etter første avslag, prøvde ham forgjeves å få tilbake sine libyske ID-dokumenter, de eneste offisielle ID dokumenter han hadde hatt. Nagga forlot Etiopia som mindreårig under krigen. Han byttet navn i Libya for å overleve. Når han ankom i Norge, brukte han sitt barndomsnavn, men det finnes ikke noe offisielt dokument som kan bekrefte den opprinnelige identiteten. Slik ble Nagga et papirløst, ID-dokumentløst, men eksisterende menneske. Ved asylregistreringen i Norge oppga han navnet sitt, men det ble feil stavet av de norske asylregistreringsmyndighetene fra første stund. Dermed fikk han norsk førerkort, offisielle dokumenter og mange brev på dette navnet med fornorsket staving.

I 2004 fikk han første asylavslag, og tok saken til Utlendingsnemnda som unnlot å etterprøve det første vedtaket. I årene mellom 2005-2010 var det politisk krise i Etiopia og norske myndigheter hadde ikke offisielle dokumenter å utlevere Nagga til Etiopia. Fra ankomsten holdt han seg i asylmottaket på Os i Østerdalen, og forsøkte å integrere seg gjennom praktisk arbeid. Som dyktig håndverker med erfaring fra Libya fikk han jobb i den lokale trefabrikken i Røros. I årene mellom 2004-2012 arbeidet som ansatt og fra 2012 som selvstendig næringsdrivende. I 2012 kjøpt han et småbruk utenfor Røros og slo seg til i nærområdet der han hadde bodd siden han kom 10 år tidligere.

Både Naggas lokale støttespillere, arbeidsgiver og naboer skrev til norske asylmyndigheter og ba dem vurdere Nagga sak nøyere, enten å godta hans krav om asyl eller gi opphold på humanitært grunnlag. Selv om det norske asylsystemet fra UDI til UNE og PU produserte vedtak etter vedtak var det ikke mulig for Nagga å reise ut frivillig og heller ikke mulig med deportasjon. Norske asylmyndigheter slet med deportasjonsavtaler og den enkeltes ID dokumenter. I 2020 etter 18 års opphold ble Nagga arrestert og fengslet på interneringsmottaket på Trandum i 6 måneder, de skulle skaffe identitetsdokumenter. Det lyktes de ikke med. Dermed ble Nagga løslatt og sendt hjem med meldeplikt. I 2022 ble han stilt for Trøndelag tingrett anklaget for brudd på utlendingsloven, for ulovlig arbeid og ulovlig opphold i landet, han ble frifunnet. Han tolket frifinnelsen som endelig avklaring på sin asylsak. Han trodde han var et skritt nærmere å være lovlig i landet. Dermed begynte han å investere mer på gården sin.

I 23 år har Nagga bodd i Norge, med sitt fornorskede navn, med et asylavslag, uten rettigheter, uten verdighet, uten å ha blitt hørt, uten å ha fått noen løsning. Ide 46 årene Nagga har levd, har han levd 35 år på flukt, 23 år i Norge, de første 12 eller 13 barndomsårene under krigen i Etiopia, han er en rotløs, traumatisert og torturert flyktning. I Norge ble han plassert i Os asylmottak. Og der holdt han seg trofast til arrestasjonen 31. oktober 2024, det skjedde hjemme i Høsøien mellom Røros og Os.

Røros er hjemmet hans, stedet hans. Lokalsamfunnet omfavnet han uten å bry seg om hudfarge eller utseende. Osinger og Rørosinger kan vitne om at Nagga er en av dem. Både hans far og mor døde i årene han var på flukt, resten av familien hans flyttet til USA og Sør-Afrika. I november 2024, mens han var i fengselet på Trandum, nektet han å møte til avhør hos en etiopisk delegasjon. Han fikk livstruende trusler. Han visste ikke hva som ventet ham når Norge utleverer ham, han var redd. Tirsdag den 28. januar 2025 eskortert 9 politimenn Nagga med bil, buss og charterfly og utleverte ham til Etiopiske myndigheter. Han ble banket og truet på livet i Etiopia etter utleveringen. Rystet, fluktet han igjen til nabolandet, der han ble arrestert og satt i fengsel i over en måned. Med hjelp og intervensjon av UNHCR og oppfølging fra venner i Norge, fikk han mulighet for å slippe ut av fengselet, og befinner seg i Kenya. Nå tar Nagga saken sin til norsk domstol i håp om å få en rettferdig behandling etter norsk lov.

Nagga var og er en ekte flyktning, på flukt alt fra barndommen, utsatt for tortur, diskriminering på grunn av etnisitet, rase og religion. Han nektes ikke bare retten til flyktningstatus, men også retten til behandling på sterke menneskelige hensyn og tilknytning til lokalsamfunn. I stedet ble han utlevert til land og myndigheter han fluktet fra dermed utsatt for urett og tortur. Og den norske staten fratar ham 23 år av iherdig innsats, venner, nettverk og omstendigheter. De tvang ham tilbake til Etiopia. Dette er Naggas historie, flukt og kamp.

Et politisk ansvar

Yemanenettverket stiller politiske krav

Politikere har makt til å gjøre en forskjell skrev vi i brev til de politiske partiene i februar/mars 2024. De politiske partiene startet arbeidet med partiprogram for perioden 2025-2029, og Yemanenettverket presenterte krav knyttet til lengeværende asylsøkere med endelig avslag:

Norge må følge FNs anbefalinger og tolkning av Flyktningkonvensjonen

1. *Vi krever at lengeværende asylsøkere med endelig avslag må få VARIG OPPHOLD på humanitært grunnlag senest 10 år etter registrering*
2. *Vi krever grunnleggende MENNESKERETTIGHETER for lengeværende asylsøkere med avslag – rett til helsehjelp på linje med resten av befolkningen – rett til arbeid, utdanning, bolig*
3. *Dagens regler for tilbakekalling av oppholds – tillatelse må endres. Vi krever at det innføres en FORELDELSESFRIST på 10 år*
4. *Barnets beste må komme først.*
   Vi krever at BARNETS BESTE ikke overkjøres av det som blir omtalt som innvandrings regulerende hensyn. Følg Baumannutvalgets anbefalinger

Yemanenettverket arbeider på ulike måter for å få gjennomslag for disse politiske kravene; i markering av Yemanedagen 8.januar, i kontakt med politikere i Stortinget, i kommuner og fylker, i kontakt med ulike organisasjoner og med media.

Stopp tvangsretur av etiopiere

Kravene er fulgt opp gjennom en rekke arrangementer rundt i landet, ikke minst foran Stortinget/Eidsvolls plass der KrF, Venstre, SV og Rødt har deltatt med appeller.

Det er skrevet brev til kongen, til partilederne i AP og Sp, til justisministeren og til etiopiske myndigheter. Videre er det sendt leserinnlegg til media.

Tidligere statsministre Kjell Magne Bondevik og Thorbjørn Jagland, tidligere statsråder Knut Vollebæk og Inga Marthe Thorkildsen med flere, skriver i et innlegg at de er bekymret for at det i gruppen som nå er pågrepet for tilbakesending, er personer som kommer fra områder i Etiopia hvor det i dag er en aktiv væpnet konflikt og at de derfor kan ha rett til internasjonal beskyttelse i samsvar med UNHCRs anbefalinger. Videre skriver de: «Mange er blitt godt integrert i det norske samfunnet, og bekymrede støttespillere, naboer og politikere er redde for å miste sin gode venn, nabo eller kapteinen på fotballaget sitt. Mennesker som har levd midt blant oss og blitt del av vårt samfunn. Deres opparbeidede tilknytning til riket må tillegges mer vekt i en ny vurdering av deres saker».

På Røros har ordfører Isak V. Busch (AP) og gruppelederne i kommunestyret engasjert seg for å hindre tvangsutsendelse av Nagga Heilemichael.

SVs Lars Haltbrekken sier til Klassekampen 8. november 2024 «at han vil jobbe for å få på plass en ny engangsløsning for lengeværende asylsøkere».

Nye partiprogram

Partiprogram for perioden 2025-2029 ble vedtatt på landsmøtene våren 2025. Asyl- og flyktningpolitikk har plass i programmene; at det er et omfattende og krevende område er iøynefallende. Mange hensyn søkes ivaretatt, dels er de motstridende og fremfor alt vektes de ulikt.

Omfanget – et økende antall asylsøker og flyktninger – utfordrer; de fleste understreker at asylretten må ivaretas, samtidig som velferdsstaten skal bevares. Med begreper som rettferdig, forutsigbar, bærekraftig, kontrollert og streng, kan det vanskelig leses annerledes enn at her skal det strammes inn.

Gruppen lengeværende asylsøkere med avslag er i stor grad usynliggjort i programmene.

Hensynet til barn står sentralt hos de fleste partier, barnets beste skal f.eks. veie tyngre enn innvandringspolitiske hensyn (jfr Baumannutvalget som er nevnt tidligere). Nettopp dette nevnes i rapporten 'Barnets beste i familiegjenforeningssaker' (NOAS),

«innvandringsregulerende hensyn, heller enn hensynet til barnets beste, får stå i forgrunnen». I undersøkelsen ser en på om utlendingsforvaltningens vurderinger av barnets beste er i tråd med barnekonvensjonen og andre internasjonale forpliktelser. Etter gjennomgang av en rekke saker oppsummeres flere svakheter; det fremstår «vilkårlig om viktige opplysninger om barn blir fanget opp», få barn høres.

https://www.noas.no/lansering-av-ny-rapport-barnets-beste-i-familiegjenforeningssaker/

Stortingspolitikere tar initiativ

Vi ser at politikere tar initiativ, i april 2025 leverte Tobias Drevland Lund (Rødt), Birgit Oline Kjerstad (SV), Une Bastholm (MDG) og Dag-Inge Ulstein (KrF) et representantforslag (254S) om reform av UNE og en styrking av asylsøkeres rettigheter, flere av forslagene er i tråd med Yemanenettverkets krav:

- *Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget innen rimelig tid med et forslag til en ny engangsløsning for lengeværende asylsøkere uavhengig av alder, der de som har vært i Norge i mer enn fem år, gis mulighet til å søke.*
- *Stortinget ber regjeringen sørge for at de som får midlertidige oppholdstillatelser, gis samme rettigheter til helsehjelp og arbeid som norske borgere.*
- *Stortinget ber regjeringen sikre at lengeværende asylsøkere som ikke har fått opphold i Norge, sikres tilgang på helsetjenester, tannhelsetjenester og psykisk helsehjelp, og videre at det gis mulighet for å få arbeidstillatelse og studierett samt tilgang til kollektivtransport.*
- *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å lovfeste en foreldelsesfrist på 10 år for tilbakekall av oppholdstillatelse og statsborgerskap.*
- *Stortinget ber regjeringen innføre en momentliste for hva som skal vurderes ved tilbakekall av oppholdstillatelse og statsborgerskap, hvor forhold som barnets beste, at uriktige opplysninger ble gitt som barn, og om personen har samarbeidet ved identitetsavklaring, skal tillegges vekt. Regjeringen bes fremme eventuelle nødvendige forslag for å sikre dette.*

Politiske tiltak – til etterfølgelse?.

Agder fylkeskommune har kartlagt livssituasjonen for papirløse migranter, de konkluderer med en rekke tiltak og påpeker at fylkeskommunen som ikke har plikt eller lovpålagt ansvar for denne gruppen, «likevel bør og kan gjøre livssituasjonen for disse menneskene bedre». Det henvises til Vestland fylkeskommune som har bedret situasjonen for de papirløses hvedag med relativt t enkle tiltak så som støtte til transport, tilgang til tannhelsetjeneste og bibliotekskort (som ikke krever personnummer).

I Oslo og Bergen har Bymisjonen og Røde Kors i samarbeid og med økonomisk støtte fra kommunen etablert helsesenter for papirløse.

https://oxfordresearch.no/publications/kartlegging-av-papirlose-migranter-i-agder/

Sett en grense og gi grunnleggende menneskerettigheter

Ved markering av Yemanedagen 8.januar 2025 sluttet mange og ulike organisasjoner opp om Yemanenettverket krav om at

- lengeværende asylsøkere med endelig avslag må få VARIG OPPHOLD på humanitært grunnlag senest 10 år etter registrering

- lengeværende asylsøkere med avslag må få rett til helsehjelp på linje med resten av befolkningen – rett til arbeid, utdanning, bolig.

I Trondheim støttet disse organisasjonene Yemanemarkeringens krav til politikerne: Nidaros bispedømme,Kirkelig fellesråd,Kirkens Bymisjon,KIA Trøndelag (Kristent Interkulturelt Arbeid),Trondhjem Sanitetsforening, Kvinneliga for Fred og Frihet – IKFF Trondheim, Norsk Sykepeierforbund Trøndelag,Trondheim SV, Trondheim KrF, Rødt Trondheim, Trondheim MDG, Trondheim Venstre, AUF i Trondheim og LO i Trondheim og omegn.

Yemanedagen ble i 2025 markert i Tromsø,Trondheim, Bergen,Stord,Stavanger, Hamar, Oslo.

Etter forslag fra flere LO-enheter, vedtok LO-kongressen i mai 2025 rett til helsehjelp for papirløse.

En bedret situasjon for de lengeværende asylsøkerne med endelig avslag skulle være mulig!

Vi har spurt: Er det greit at

- mennesker kan sendes ut av landet samme hvor gamle de er, samme hvor lenge de har bodd i Norge og selv om de har barn?
- asylsøkere med avslag nektes grunnleggende menneskerettigheter?
- rettssikkerhet ved retur ikke ivaretas?

Ledende spørsmål som de fleste besvarer med nei, men så legger til at dette visste de ikke.

Vi snakker om en liten gruppe mennesker, det er vanskelig å se at de representerer en trussel mot de innvandringsregulerende hensyn, hensyn det ofte refereres til. Med gjeldende politikk (i Norge og i Europa) som fokuserer grensekontroll og rask retur, er det vanskelig å se at denne gruppen vil øke.

Den siste tidas aktive tvangsreturpolitikk har hatt store menneskelige omkostninger for denne allerede vanskeligstilte og sårbare gruppen. Det er på høy tid å stanse dagens umenneskelige returpraksis og i stedet foreta en ny vurdering av lengeværendes sak – hvor menneskelige hensyn får spille en avgjørende rolle i tråd med erfaringene og anbefalingene i dette dokumentet.

++++++++++++++++